

Witryna statystyczna chemii 2017/1

Wyniki przemysłu chemicznego Polski w 2016 r.

W kwietniu br. Główny Urząd Statystyczny podał najważniejsze końcowe dane dotyczące osiągnięć krajowego przemysłu, w tym przemysłu chemicznego, w minionym 2016 roku. W niniejszym syntetycznym przeglądzie przedstawiamy najważniejsze wielkości, najczęściej w układzie: dane dotyczące całego krajowego przemysłu, przemysłu chemicznego ogółem oraz jego trzech działów: PKD 20 „Chemikalia i wyroby chemiczne”, PKD 21 „Substancje farmaceutyczne, leki” oraz PKD 22 „Wyroby z gumy i tworzyw sztucznych”. Dane w takim podziale zamieszczono w tablicy 1.

Tablica 1

Wybrane syntetyczne dane statystyczne dotyczące krajowego przemysłu przetwórczego ogółem, przemysłu chemicznego oraz trzech jego działów: PKD 20, 21 i 22

Wyszczególnienie	Przemysł krajowy	Przemysł chemiczny		PKD 20		PKD 21		PKD 22	
	Liczba	Liczba	Udział w przem. krajow. w %	Liczba	Udział w przem. chem. w %	Liczba	Udział w przem. chem. w %	Liczba	Udział w przem. chem. w %
Liczba przedsiębiorstw w szt.	377.167	22.711	6,0	5635	24,8	794	3,5	16282	71,7
Liczba zatrudnionych w tys. osób^{1/}	2.651	289	10,9	77	26,6	23	8,0	189	65,4
<i>Zmiana w roku; r. 2015 = 100</i>	<i>102,8</i>	<i>104,7</i>	<i>x</i>	<i>104,6</i>	<i>x</i>	<i>102,4</i>	<i>x</i>	<i>106,0</i>	<i>x</i>
Średnia płaca m-na brutto XII 2016 r. w zł.^{1/}	4.742	bd	bd	5.107	x	5.876	x	4.072	x
<i>Zmiana w roku; r. 2015 = 100</i>	<i>100,5</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>100,9</i>	<i>x</i>	<i>102,6</i>	<i>x</i>	<i>104,8</i>	<i>x</i>

Produkcja sprzedana w mld.zł.^{1,2/}	1.236,4	150,3	12,2	56,2	37,4	13,5	9,0	80,6	53,6
<i>Zmiana w roku; r. 2015 = 100</i>	<i>103,2</i>	<i>104,4^{3/}</i>	<i>x</i>	<i>102,2</i>	<i>x</i>	<i>100,5</i>	<i>x</i>	<i>106,8</i>	<i>x</i>
Zysk wypracowany w mld.zł.	83.355	11.852	14,2	5.368	45,3	1.445	12,2	5.039	42,5
<i>Zmiana w roku; r. 2015 = 100</i>	<i>115,8</i>	<i>109,6</i>	<i>x</i>	<i>112,3</i>	<i>x</i>	<i>90,8</i>	<i>x</i>	<i>113,5</i>	<i>x</i>
Rentowność obrotu netto w %	5,4	bd	x	8,7	x	8,1	x	6,5	x
<i>Zmiana do roku 2015</i>	<i>1,3</i>	<i>bd</i>	<i>x</i>	<i>1,4</i>	<i>x</i>	<i>- 0,7</i>	<i>x</i>	<i>0,6</i>	<i>x</i>
Nakłady inwestycyjne w mln.zł.	77.847	7.532	9,7	3.224	42,8	462	6,1	3.846	51,1
<i>Zmiana w roku; r. 2015 = 100</i>	<i>92,1</i>	<i>99,0</i>	<i>x</i>	<i>95,0</i>	<i>x</i>	<i>81,7</i>	<i>x</i>	<i>110,0</i>	<i>x</i>

1 – dotyczy podmiotów o zatrudnieniu ponad 9 osób;

2 – w cenach porównywalnych /stałych/;

3 – w cenach bieżących;

Analizując dane zawarte w tabeli 1, warto m.in. zauważyć, że w minionym 2016 roku:

Udział przemysłu chemicznego /ogółem/ w ogólnokrajowym przemyśle przetwórczym, mierzony różnymi wielkościami charakteryzującymi go, był najmniejszy: wg ilości podmiotów gospodarczych /6,0 %/ oraz poniesionych nakładów Inwestycyjnych /9,7 %/; natomiast największy: wypracowanymi zyskami /14,2 %/ oraz wielkością produkcji sprzedanej /12,2 %/;

Wśród trzech działów przemysłu chemicznego, branża PKD 20 „Chemikalia” okazała się największą liczoną udziałem procentowym wypracowanych zysków /45,3 %/ oraz wielkością wskaźnika rentowności obrotu netto /8,7 %/. Natomiast branża PKD 22 „Wyroby z gumy i tworzyw sztucznych” uzyskała największe udziały pod względem: liczby przedsiębiorstw /71,7 %/, liczby zatrudnionych /65,4 %/, wartości produkcji sprzedanej /53,6 %/ oraz poniesionych w minionym roku nakładów inwestycyjnych /51,1 %/.

Jako merytoryczne uzupełnienie danych z tabeli 1, warto przytoczyć niektóre pozostałe wielkości dotyczące wyników przemysłu chemicznego w minionym 2016 roku. W tabeli 2 przedstawiono wielkości produkcji ważniejszych chemikaliów i

wyrobów pokrewnych /w tym surowców/; głównie w minionym roku, ale dla celów porównawczych, w rozszerzonym, 10-cioletnim przedziale czasowym /2006 – 2016/, a również dodano najbardziej aktualne wielkości dotyczące bieżącej produkcji uzyskanej w I kw. 2017 r.

Tablica 2

**Produkcja ważniejszych chemikaliów
i pokrewnych w latach 2006, 2016 i I kw. 2017 r.**

Produkt	Jedn.	Wielkość produkcji w latach					
		2006	2 0 1 6		I kw. 2017		
			Ilość	Ilość	r. 2006 = 100	r. 2015 = 100	Ilość
Węgiel kamienny	Mln.t	95,2	70,6	74,2	97,4	16,8	95,0
Siarka /kopalna/	Tys.t.	800	620	77,5	98,9	156	104,4
Sól kamienna	"	bd	698	bd	110,9	292	175,3
Sól warzona	"	bd	380	bd	93,6	83,5	86,2
Ropa naftowa	"	797	876	109,9	97,9	231	98,5
Gaz ziemny	Mln.m. ³	5.621	5.468	97,3	99,3	1.416	100,9
Koks	Mln.t.	9,7	9,5	97,9	99,0	2,3	94,4
Przerób ropy naftowej	Tys.t.	18.191 ^{1/}	25.775	141,7 ^{1/}	98,7	5.685	95,0
Benzyny	"	4.300	4.231	97,7	101,4	1.016	107,0
Propan, butan ciekłe	"	299	595	189,0	104,9	118	110,7
Oleje napędowe	"	7.420	11.415	154,1	96,2	2.624	99,2
Oleje opałowe	"	5.315	4.131	77,4	94,8	1.247	107,5
Oleje silnikowe	"	83,6	58,4	69,9	106,9	14,9	106,6
Asfalty	"	1.617	1.457	90,1	91,1	104	169,7
Soda kaustyczna	"	90,2	69,5	77,1	109,8	19,6	99,4
Ług sodowy	"	371	315	84,9	95,7	86,6	101,0
Soda kalcynowana	"	1.200	1.247	103,9	116,1	bd	bd
Kwas siarkowy	"	1.906	1.637	85,9	96,2	459	101,4
Oleum	"	224	225	100,4	104,4	58,2	103,3
Kwas azotowy	"	2.235	2.338	104,6	97,7	629	100,5
Etylen	"	593	447	75,4	82,0	123	87,7
Propylen	"	413	336	81,4	85,9	87,5	87,6
Butadien	"	bd	54,7	bd	90,0	14,2	90,6
Toluen	"	12,8	15,9	124,2	116,8	bd	bd
Fenol	"	44,5	39,9	89,7	112,8	bd	Bd
Kaprolaktam	Tys.t.	160	164	102,5	99,8	43	103,9
Amoniak bezwodny	"	2.434	2.623	107,8	96,5	769	106,5
Nawozy – w przelicz. na czysty składnik:							
- azotowe w N	Tys.t.	1.707	1.970	115,4	98,3	543	101,3
- fosforowe w P ₂ O ₅	"	588	470	79,9	100,3	126	103,3
- potasowe w K ₂ O	"	260	389	149,6	103,9	125	115,3

Tworzywa sztuczne - ogółem	“	2.303	2.930	127,2	99,6	779	101,9
Polietylen	“	369	322	87,3	85,7	89,0	90,8
Polipropylen	“	324	245	75,6	100,2	65,4	90,1
Polistyren	“	102	148	145,1	111,7	32,7	87,7
PCW	“	278	259	93,2	80,7	75,9	104,6
Kauczuk syntetyczny	“	123	222	180,5	115,7	62,1	121,6
Pestycydy	“	30,9	35,7	115,3	114,9	14,0	180,9
Farby, lakiery, sykatywy	„	877	1.103	125,8	98,9	253	96,2
Substancje farmaceut.	Mln.zł.	bd	311	bd	129,0	81,7	118,0
Leki	„	bd	12.379	bd	104,7	3.360	109,7
Włókna chemiczne	Tys.t.	90,9	43,5	47,9	112,4	11,6	109,3
Wyroby z gumy	“	577	1.030	178,5	105,1	295	115,0
Opony	Tys.szt.	36.471	47.283	129,6	101,2	12.566	107,3

1 – dotyczy roku 2005; Źródło: GUS 2007; 2017

Analizując dane zawarte w tabeli 2, warto zauważyć:

Z porównania wielkości produkcji niektórych chemikaliów w roku 2006 i 10 lat później /2016/, okazuje się, że dla szeregu z nich, po 10-ciu latach, nastąpił regres wielkości ich produkcji – dotyczy to m.in.: wydobywania siarki, oleju opałowego i silnikowego, sody kaustycznej, kwasu siarkowego, nawozów fosforowych, podstawowych olefin i poliolefin, PCW oraz włókien chemicznych. Niektóre z w/w ograniczeń były pochodną odpowiedniej polityki remontowej poszczególnych wytwórni.

W tabeli 3 przedstawiono podstawowe wielkości dotyczące wyników handlu zagranicznego Polski w minionym roku ogółem, w tym handlu chemikaliami, w rozbiu na najważniejsze grupy asortymentowe. W pobieżnej analizie przytoczonych wielkości, należy odnotować, że po wielu minionych latach, gdy nasze krajowe saldo w handlu zagranicznym było ujemne, a od dwóch lat osiągnęło wartości dodatnie /w 2016 r. wyniosło około 4,8 mld EUR/, to w obrotach chemikaliami pozostaje, jak i w minionych latach, nadal ujemne, osiągając w minionym roku wartość minus 6,6 mld EUR.

Handel zagraniczny chemikaliami w 2016 w mln EUR

Grupa wyrobów	E K S P O R T	I M P O R T	SALDO
Obroty ogółem kraju	183.633,9	178.873,9	4.760,0
Chemikalia ogółem	25.698,1	32.307,0	- 6.608,9
<i>Udział „Chemii” w obrotach kraju w %</i>	<i>14,0</i>	<i>18,1</i>	<i>x</i>
Chemia gospodarcza	1.573,8	961,2	612,5
Chemikalia nieorganiczne	698,9	998,5	- 299,6
Chemikalia organiczne	1.195,7	3.244,6	- 2.048,9
Chemikalia różne	2.020,1	2.765,9	- 745,8
Farby, barwniki, garbniki	859,7	1.500,3	- 640,5
Farmaceutyki	2.673,3	5.064,6	- 2.390,8
Fotochemikalia	32,1	123,6	- 91,5
Kauczuki i wyroby	4.165,3	3.097,2	1.068,1
Kleje, enzymy, białka	200,2	566,0	- 365,8
Kosmetyki, półprodukty	2.711,5	2.080,5	631,0

Materiały pirotechniczne	46,0	47,2	- 1,2
Nawozy	551,9	736,0	- 53,5
Tworzywa i wyroby	8.793,1	11.065,3	- 2.272,2

Źródło: Ministerstwo Rozwoju 2017

Z wielkości zawartych w tablicy 3 i innych materiałów wynika m.in.:

Import chemikaliów, stanowiąc przeszło 18 % przywozu krajowego ogółem, stanowił w minionym roku, drugą co do wielkości grupę asortymentową w kraju, przed wyrobami elektromaszynowymi /około 39,0 % krajowego importu/; Udział chemikaliów w eksporcie zajął podobne miejsce z wskaźnikami udziału odpowiednio 14,0 i 40,6 %.

Wśród 13 grup asortymentowych chemikaliów, aż dla 10-ciu, saldo w obrotach okazało się ujemne – największe dla farmaceutyków, tworzyw szt. i wyrobów z nich oraz dla chemikaliów organicznych. Jedynie w trzech grupach saldo okazało się dodatnie – największe dla kauczuków i wyrobów gumowych, kosmetyków /wraz z półproduktami/ oraz wyrobów chemii gospodarczej.

opracował: Jerzy Paprocki
ZG SITPChem
Maj 2017 r.